

‘Ik geef alles wat ik kan, maar schiet toch tekort.’

Leraren over schaduwonderwijs

Position Paper van CNV Onderwijs

CNV Onderwijs maakt zich zorgen over het effect van schaduwonderwijs op de kwaliteit van het reguliere onderwijs en de positie van het onderwijspersoneel. Schaduwonderwijs is het commerciële aanbod van huiswerkbegeleiding, bijles, particuliere remedial teaching, particuliere klassen voor hoogbegaafden en toets- en examentraining. De onderwijsinspectie heeft in het onderwijsverslag 2014-2015 aangegeven dat de groei van schaduwonderwijs één van de oorzaken is van de toenemende kansenongelijkheid. In deze position paper zetten we onze zorgen op een rij.

Position Paper van CNV Onderwijs

Prestatiedruk

'Ouders hebben steeds hogere verwachtingen van de (toets) resultaten van hun kinderen. Zij geloven steeds meer in de maakbaarheid van deze resultaten.'

Leraren maken zich zorgen over de prestatiedruk die kinderen ervaren. Ze krijgen bijles en toetstraining om zo goed mogelijk te scoren op een toets of examen, om zo door te kunnen stromen naar het gewenste vervolgonderwijs.

Kansenongelijkheid

'Zoveel kinderen, met zoveel niveaus...het is moeilijk om ieder kind te geven waar hij/zij recht op heeft.'

'Ik geef alles wat ik kan, maar schiet toch tekort.'

Doordat vooral ouders met een hoog opleidingsniveau en een hoog inkomen de weg weten te vinden naar schaduwonderwijs, vergroot dit de kansenongelijkheid tussen kinderen. Uit de peiling van CNV Onderwijs blijkt dat leraren vinden dat het reguliere onderwijs kinderen de ondersteuning zou moeten bieden die zij nodig hebben. Daarvoor zijn meer middelen nodig.

Werkdruk

'Het verzwaart de taak van de leerkracht vanwege het overleg waarvan ouders vaak vinden dat school dat zou moeten hebben. Daarnaast weet degene die het schaduwonderwijs geeft niet altijd van de situatie op school en doet soms uitspraken en aannames waar we op school hinder van ondervinden.'

'Soms komen leerlingen naar school en hebben ze uitleg gehad die aan medeleerlingen nog gegeven moet worden. Deze leerlingen zijn dan ongeïnteresseerd in de klas en vaak storend.'

In principe is het 'wie betaalt bepaalt'. Schaduwonderwijs wordt meestal door ouders betaald. Zij zijn opdrachtgever en klant en verwachten waar voor hun geld. Dit betekent ook dat zij het belangrijk vinden dat de school meewerkt aan schaduwonderwijs, bijvoorbeeld in de vorm van het overnemen van didactische werkvormen en/of overleg met de behandelaar. Hierdoor moet de leraar tijd en energie investeren om het schaduwonderwijs effectief te laten zijn voor de leerling. Deze extra tijd en energie worden niet gefaciliteerd en zorgt voor extra werkdruk. Uit onze enquête (sept 2016) blijkt dat de druk van ouders één van de belangrijkste oorzaken is van de toegenomen werkdruk. Door schaduwonderwijs wordt dit versterkt.

Positie leraar

'Er zijn meerdere, niet gekwalificeerde mensen die schaduwonderwijs bieden en hun mening geven over de capaciteiten van het kind. Hierdoor wordt dan de mening van de leerkracht/school in twijfel getrokken.'

Aan de opleiding en bekwaamheid van leraren in het onderwijs worden duidelijke eisen gesteld. Het wetsvoorstel Beroep Leraar -dat nu in de Eerste Kamer ligt- is hier een voorbeeld van; het versterkt en beschermt de beroepsgroep. Tegelijkertijd zien we dat er geen eisen worden gesteld aan de aanbieders van schaduwonderwijs en is er geen kwaliteitscontrole op dit aanbod. Dit staat haaks op de gewenste versterking van de positie van leraren.

Meer handen in de klas

'Ik mis extra handen in de school om extra aandacht te geven aan leerlingen die dat wel nodig hebben.'

Leraren hebben het druk, grote groepen met daarin meer leerlingen met gedrags- en leerproblemen. Remedial teachers en ander onderwijsondersteunend personeel zijn vaak wegbezuinigd. Hierdoor lukt het niet altijd om ieder kind die aandacht of instructie te geven die het nodig heeft (CNVO, 2016). Dat merken ouders ook. Daarom kiezen zij ervoor om deze ondersteuning zelf in te kopen. De meeste leraren hebben hier begrip voor, maar zouden dit liever binnen de school oplossen. Het is dan ook opvallend dat op veel scholen onderwijsondersteunend personeel wordt wegbezuinigd, ondanks de €50 miljoen die hiervoor beschikbaar is gesteld. Om maatwerk in de school mogelijk te maken zijn extra handen in de klas onmisbaar.

Wat wil CNV Onderwijs?

'Geef ons de tijd en de middelen en we kunnen het prima zelf oplossen. Dus gewoon meer tijd voor het reguliere onderwijs!' Uit verschillende enquêtes van CNV Onderwijs blijkt dat veel leraren dagelijks ervaren dat zij tijd en handen tekort komen om elk kind de ondersteuning te bieden die het nodig heeft. Zij willen dat het reguliere onderwijs voldoende maatwerk kan bieden die leerlingen nodig hebben. De regie moet bij scholen, teams en docenten liggen. Wanneer het onderwijs hiervoor de ruimte en middelen krijgt, wordt schaduwonderwijs overbodig.

**Quotes zijn afkomstig uit de peiling schaduwonderwijs CNV Onderwijs januari 2017 en de ledenenquête CNV Onderwijs september 2016. Resultaten zijn beschikbaar op www.cnvo.nl.*